

TÜRKİYE MADEN - İŞ SENDİKASI XVIII. KURULTAYI OLGUN GEÇTİ.

Çetin Özek: « Sendikacılık zam almak değil, düzeni değiştirip işçilerin yararına bir düzenin gelmesi yolunda çaba harcamaktır. Gerçek işçi örgütü sınıf mücadelesi yapan örgüttür. Sendikalar daha çok bu yolda çalışmalı ve ağırlıklarını bu noktaya

yığmalıdır. »

Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Merkez Kurulunun XVIII. Kurultayında konuşan Çetin Özek; özetle:

«Türkiyemizin gerçek olarak bir tek sorunu vardır; o da düzen sorunudur. Diğer sorunlar ondan sonra gelir. Onun için toplu sözleşme yapmak, zam almak mühim olmadığı gibi, sendikacılık ta değildir. Üretlere

alınan zamlar yiyecek ve giyecek maddelerine yapılan zamlarla elinizden alınmışken cebinizden de bir miktarı alır götürür. Yaptığımız toplu sözleşmelerden önceki yaşantınızla şimdiki ya-

(Sonu Sayfa 4 de)

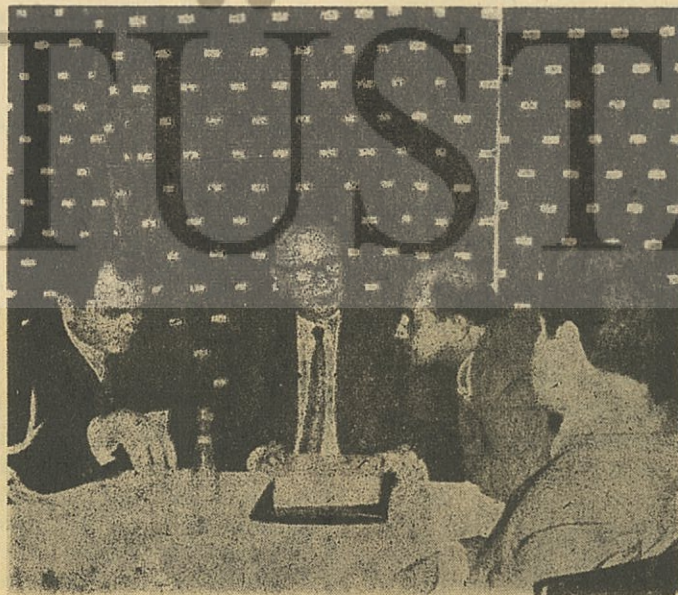
Basıyazı

Toplu Sözleşmelerin Amacı

ENDER ETKİ

Toplu sözleşmelerin temel anlamı ve amacı, işçilerin işverenlerle olan ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek demektir. Bu bakımdan toplu sözleşmelerle bu amacı gerçekleştirmek için bazı ön çalışmalar yapmak gerekmektedir. Bu ön çalışmalar ancak işçilerin sosyal ve ekonomik durumlarını korumak ve düzeltmenin temel anlamını kavramış ve nasıl gerçekleştirileceği bilincine varmış inatçı yöneticilerle mümkün olabilmektedir. Bunun için önce işçilerin ekonomik durumlarını korumak ne demektir, nasıl olur? onu inceleyelim. Bu koluma ilkin toplu sözleşme yapılırken, işçilerin daha evvelki sözleşme ile veya diğer şekillerdeki haklarını (hakkı müstesap) kısıtlamamakla başlar ve sözleşmeyle almış olduğu haklarını sözleşme süresince uygulanmasını sağlamakla devam eder. Bunları hemen hemen her sendika yapar. (meğer ki sarı sendika olmaya) Asıl güç olan ve işçilerin ekonomik durumlarını korumada bü-

(Sonu S. 4 de)

T. Maden - İş Sendikası XVIII. Genel Kurulunda Genel Başkan Kemal Türkler, IMF Genel Sekreteri Mr. Adolphe Graedel, tercüman Sina Pamukçu ve Lâstik İş Sendikası Genel Başkanı ve TIP Ankara Milletvekili Kuas'la birlikte

TÜRKİYE'DE ÇALIŞAN KADINLAR

Yazan
SÜNDÜZ SÖNMEZ

(Türk Philips San. A. Ş. de çalışan kadınlar adına)

YAZISI 3 NCÜ SAYFADA

Kemal Türkler T. Maden - İş Sendikası XVIII. Genel Kurulunda açılış yaparken

JOHNSON'A HAKARET Mİ?

M. NURİ AYVALI

Adana'da, ta 1918 den beri olgun ve dolgun bir şekilde yayınlanan ve Amerikadan özel «Gazetecilik Başarı ödülleri» alan Yeni Adana gazetesinin 2 Ekim 1967 günlü nüshasında, bir önceki gün (İncirlikteki TUMPANE işyerindeki HARP-İŞ sendikasının grevi sırasında, Amerikalı personelin grevcilere karşı tutumunu protesto etmek amacı ile yapılan Amerikan aleyhtarı mitingin düzenleyicisi üç amatör tiyatro oyuncusunun Johnsona hakaret ettikleri iddiası ile adalete verildikleri haberi yer alıyordu.

Sanık olarak adalete sevk edilen o üç genç gerçekten Johnsona hakaret etmişler midir, etmemişler midir, onu adalet tayin edecektir. Bizim asıl üzerine varmak istediğimiz konu, bir ülkede, bir diğer ülke devlet adamlarına hakaret etmenin hangi hallerde suç olup, hangi hallerde suç olmaması konusudur.

Öğrencileri Johnsona hakaret iddiası ile adalete teslim etmek isteyen C. Savcılarını, kanun adamı olarak mutlaka ki bizden daha iyi bilirler hangi fiilin suç olup olmadığını ama, genede biz, genel anlamda bildiklerimizi söylemekten geri durmayacağız:

Bir ülkede, diğer bir ülkenin devlet büyüklüklerine hakaret etmek her zaman suç sayılmaz. Devletler arası hukuk literatüründe bu konu birtakım esaslara bağlanmıştır. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde Türk devlet adamlarına hakaret etmek cezalandırılıyorsa, Türkiyede de Amerikan devlet adamlarına hakaret etmek suç sayılır ve bu fiilde bulunanlar kanunun gösterdiği şekilde ve biçimde cezalandırılır. Genel kural budur.

Bizim bildiğimiz kadarı ile Amerikada Türkiyenin Cumhurbaşkanına, Başbakanına vesair devlet adamlarına hakaret etmek bugünkü uygulamada suç sayılmamaktadır. Ve bugüne kadar da «Türk devlet adamlarına hakareten falan kişi yargılandı ve cezalandırıldı» diye hiç bir habere rastlamadık, böyle bir olay duymadık. Aynı şekilde de Türkiyede böylesine bir olayı hatırlamıyoruz. Dost veya düşman — aslında daimi dost devlet ve daimi düşman devlet olacağını biz kabul etmiyoruz — hiçbir devlet adamına hakaret ettiği gerekçesi ile Türk mahkemelerinde hiç bir vatanın yargılandığını veya cezalandırıldığını duymadık ve rastlamadık.

Bugünkü hukuk kuralı ve uygulama bu olduğuna göre Yeni Adana gazetesindeki, yukarıda sözünü ettiğimiz «adalete sevk» işlemi havada kalmaya mahkûm bir eylemdir.

Kaldı ki bugün Amerika, Türkiye için, Türkiyede tehlikeli olma istidadı göstermektedir. Adana, İskenderun, Diyarbakır, Erzurum, Trabzon, Samsun, Konya, Afyonkarahisar, İzmir, Manisa, Karamürsel ve Ankarada üs ve tesisleri bulunan, oralarda kendi

(Sonu Sayfa 4 de)

EKONOMİ POLİTİK NEDİR?

Andre Barjonet'den çeviren : Erdoğan Başar. Anadolu Yayınları: 1. Fiyatı : 5 lira.

Fransanın tanınmış ekonomistlerinden Andre Barjonet, bu kitabında özellikle önemli ve heyecan verici bir sorunu ele alıyor.

Yazar, insanların çok uzun zamandan beri ekonomik sorunlarla ilgilendiklerini gösterdikten sonra, bir bilim olarak ekonomi politikanın konusunu koyuyor. İnsanın evriminde emeğin oynadığı rolü ve üretici kuvvetlerin işgal ettiği yeri bütün insan toplumlarında üretim ilişkilerini ve bunların birbirleri üzerindeki karşılıklı etkilerini değerlendiriyor.

Ekonomik kanunların nesnelliliği (objektifliği) ve her toplumun tarihini anlamak ama bir de ilerleme yönünde hareket edebilmek için bunları bilmek gerektiği üzerinde ısrarla duruyor.

Ekonomi politik, kendi başına bir temel bilim olmakla birlikte bütün sorunlara bir çözüm getiremez. A. Barjonet de ekonomi ile siyasetin ilişkilerini tanımlar ve siyaset ile siyasi eylemin kendilerine özgü yönleri bulunduğunu gösterir.

Kitabın, girişten sonra kapsadığı bölümleri şöyle: Emek ve Üretimin Sosyal İlişkileri, Temel ve Üst Yapı, Bunlar Arasındaki Diyalektik ve Tarihi İlişkiler, Ekonomi Politikanın Kanunları, Ekonomi Politik ve Politika, Ekonomi Politikanın Yardımcı Teknikleri, Birkaç İstatistik Gösterme ve Çözümleme Tekniği Üstüne. Sonuç.

Çağımızın ileri hareketlerinde büyük rolü ve etkinliği olan ekonomi politik konusunu bu denli anlaşılır olarak veren bu kitabı bütün okurlarımıza salık veririz. Aynı yazarın «Kapitalist Sömürme» adlı ikinci ve önemli eseri de yakında Toplum Yayınları arasında ve Erdoğan Başar'ın çevirisinden çıkacaktır.

★

PRANGALAR

Kemal Burkay'ın şiirleri, Memleket Yayınları. Fiyatı: 3 lira.

Kemal Burkay, son yıllarda üzerine dikkatli çeken genç ozanlarımızdandır. Edebiyat dergilerinde sık sık görülmemeyle birlikte, her yazdığı şiirle okurlarda ilgisini tazelemiştir. Kemal Burkay, şiirlerinde öz ve biçim yeniliğini atbaşı yürütmesini bilen, kozasını bin bir sabır ve özenle ören ipekböceği örneği başarılı bir ozanımızdır. Bağırıp çağırılmadan söyleyen, yer yer lirizmin incelikleriyle yüklü kitaptan rastgele aldığımız bir şiirin son bölümü:

YARARLI YAYINLAR

YILDIZ OSMANOĞLU

«Zincirler şingirdarken — Korkaklar korusu ölüm saçarken — Özgürlüğümü bir türkü gibi saldım halvalara — Ve yalnızlığımı — Öfkeli bir bıçak gibi taşısam da yüzümde — Değişmedim alnımı okşayan yaz rüzgârını — Onların altın dolu küplerine — Ben ki kırdım tutsaklık çemberlerini ne varsa

— Ve korkuyu — Paslı bir kâğıt gibi yırtıp attım yüreğimden.» (Özgürlüğe ve yaşamaya dair s. 40)

Hele kitaba adını veren «Prangalar» şiiri bir ozanı kolay kolay sırtından atmayacak denli içinden uzun soluklu bir güzel şiirdir. Yalnız güzel bir şiir değil, ezilen halkların sözcüsü namuslu ve yiğit ozanların ortak bir haykırmasıdır da.

«Ben kimin ağlamasını istemiyordum — Yok ki benim kurşunlarım. — Dikenli tellerim, taş duvarlarım yok ki.»

DüşüNDÜRÜCÜ SÖZLER

Derleyen: ALTAN ESİN

● Üretim araçlarının yönetimini elinde bulunduran sınıf egemendir. Öteki sınıfların emeğini sömürerek bundan bir kazanç sağlar. Çalışanlar emeklerinin tam karşılığını alamazlar. İkel ihtiyaçlarını ancak karşılayacak kadar kısmını alır, gerisi ve artanı sömüren sınıfa gider. Böylece artı değer yoluyla, sömüren sınıf diğerlerinden daha zengin bir duruma gelir. Devlet ve hükümet, üretimi yöneten bu sınıf tarafından denetlenir, böylece devletin birinci ereği yöneten bu sınıfı korumak olur.

Marx

● Eşitliğin olmadığı yerde haksızlık baş kaldırır.

G. L. Bon

● İşçi sınıfı menfaatleri tarihi akışa uygun düşen bir ricik sınıftır. İşçi sınıfı kendi amaçlarını gerçekleştirirken çağdaş toplumdaki bütün gayriinsani koşulları ortadan kaldırmadan edemez.

Roger Garaudy

● İşçi hareketi ve hemen bütün ulusal bağımsızlık hareketleri, önderlerinin ve önemli işçilerin zayıflığından böyle sirt çevirivermesinden sık sık zarar görmüştür. Bir müddet sonra başarısızlıktan usanır, yorgun düşerler bunlar üstelik gaye uğruna cefaya katlananlara giydirilen baş tacının çekiciliği de uzun süre devam etmez. Sesleri yavaş yavaş kesilir ve heyecanlarının ateşi daha donuk bir renge bürünür. Daha haris ve vicdansız olanları karşı tarafa geçer ve şimdiye kadar karşı koymuş, çarpışmış olduklarıyla kişisel anlaşmalara varırlar. Atmak istediklerimiz herhangi bir adımı vicdanımıza karşı mazur göstermek oldukça kolaydır. Hareket bu sirt çevirmelerden zarar görür ve biraz da geri kalır. İşçilere karşı koyanlar, ulusçuluğu önlemek isteyenler bunu iyi bildikleri içindir ki her çeşit ikna yolu ve güzel sözler kullanarak bireyleri kendi taraflarına çekmeye çalışırlar. Fakat tek tek bireylerin yükselmesi ve güzel sözler, ne işçi kütlelerine ne de özgürlük isteyen baskı altındaki ulusa kurtuluş getirmez. Bunun için bütün sirt çevirmelere ve gerilemelere rağmen mücadele kaçınılmaz bir şekilde devam eder ve kararlaştırılan sonuca ulaşır.

Pandit Nehru

● Her imtiyaz hürriyete bir tecavüzdür.

Diderot

● Hükümetin ahlâki niteliği, ancak politikası her alanda tenkit edilebildiği ölçüde vardır. Aşırı cesur bir tenkit cezalandırılmakla, yalnızca devletin ahlâk kaynağı zehirlenmez, fakat barış sağlandıktan sonra, hükümetin ve halkın eski normal adetlerine dönmesi de güçleşir.

Harold J. Laski

● Politik hayatın ilkesi egemen güçtedir. Yasama gücü devletin yüreği, uygulama gücünde beyindir; bütün öbür parçalara hareket sağlar. Beyin felce uğrasa bile insan yine yaşayabilir. İnsan aptal kalır ama yine de yaşar. Ama yürek görevini yapamaz olunca, canlı varlık ta ölür.

J. J. Rousseau

ÖZGÜRLÜK + EKMEK = ÖLÜM

Sen Amerikada zenci kardeş
Özgürlük dedin eşitlik dedin
Cop yedin kurşun yedin
Ben Kozluda ekmek dedim hak dedim
Altmış kuruş için kurşun yedim
Kara bizim her şeyimiz kardeş
Senin rengin, benim işim
Karaya doğru sonu bu gidişin.

Kara kömüre değil kardeş
Kara yazgıya salladım kazmayı
Ekmek diye gerdim göğsümü kurşunlara
Ekmek diyedir toprağa uzanışım
Bakışlarımız karanlık, kelepçe ellerimiz
Tüm özgürlük bizim ama tutsak gibiyiz.

Akasyaları sevemez oldum artık
Boşuna bu yaşamalar nedense
Ellerim benim olamıyor
Bize göre değil bu evren
Arı kuşlarına verdim mutluluğu
Sevileri maviler aldı elimden
İğde çiçeklerine selâm.

ENVER SİPAHIOĞLU

AYIKMA

Alaca karanlıkta yola düşenler
Sizi gördüm ayıktım
Ellerinizi akluma yazılı kaldı
Anladım nerden gelir
Bu değirmenin suyu
Dişliler nasıl döner.

Sizdiniz makinaları yağlıyan taşıtları yürüten
Patlıyacak gibi kabarmıştı damarlarınız
Fabrikada, limanda, denizde kan-emek

Sizdiniz kayışı çeken
Renginiz vurmuştu kente

Anladım siz istesenez
Topu atar bütün şirketler
Zink diye durur
Bu yağmalar düzeni
Gücünüz herşeye yeter.

MEHMET BAŞARAN

toplum yayınevi

- DEVRİMDE DEVRİM — Hâlen Bolıvyâ'da tutuklu son günlerin en renkli siması Regis Debray bu kitabında Castro'yu, Che Guavera'yı ve halk hareketlerini anlatıyor. (Ekim ayının en çok satan kitabı) 7,5 lira.
- MARKSİST FELSEFE NEDİR? Waldeck Rochet, 4 lira.
- ÇİN DEVRİMİ VE SONRASI — J. J. Brieux, (Çini ve Çin Milli kurtuluş savaşını anlatan tek kitap) 6 lira.
- KADIN VE SOSYALİZM — August Bebel. Bütün dünya dillerine çevrilmiştir. Türkçesi: Sabiha Zekeriyâ Sertel, I. Cilt: 5 lira, II cilt, 7,5 lira.
- FONTAMARA — Ignazio Silone'un eşsiz romanı. Türkçesi: Sabahattin Ali 750 kuruş.
- SOSYALİST ANLAYIŞ — Jean Jaures, (Sosyalizm, tarih lâiklik) 5 lira.
- SOSYALİZM SÖZLÜĞÜ — Erdoğan Başar, (Sosyalizmin anahtarı) 7,5 lira
- GIDA EMPERYALİZMİ — Osman N. Koçtürk'ün Amerikan yardımını anlatan önemli kitabı. 5 lira
- 15 liraya kadar olan iştekerler için pul ya da havale gönderilmelidir.
- İstanbul dağıtım: Kemal Karatekin,
- Genel dağıtım: TOPLUM YAYINEVİ P.K. 176 — ANKARA

ÇALIŞAN KADINLAR

SÜNDÜZ SÖNMEZ

Türk Philips san. A. Ş. de
çalışan kadınlar adına

Cumhuriyet'in ilânından önce, Ülkemizde kadınlarımızın birçok medenî hakları kısıtlanmıştı. Kurtuluş Savaşında erkekle omuz omuza çarpışan ve bu ülkenin emperyalistlerin istilasından kurtulmasında büyük rol oynayan Türk kadını, Cumhuriyetin ilânı ile medenî haklarına kavuşmuş ve toplumdaki gerçek yerini bulmuştur. Bunun sonucu olarak, eğitim, çalışma ve seçme ve seçilme özgürlüğüne kavuşan Türk kadını, bazı çıkarıcı ve yobaz çevrelerce kazandığı bu özgürlükleri kullanamaz hale getirilmiştir. Şöyle ki; kadın erkekle konuşmaz, gınahtır, kadın erkek bir çatı altında çalışmaz gınahtır, kadın evinden dışarı çıkmaz gınahtır satsaları ile, Türk kadını bu yobaz ve çıkarıcı çevrelerin devamlı baskısı altında tutulmuş ve yıllarca uyutulmuştur. Cumhuriyetin ilânından yarım yüzyıl geçmiş olmasına rağmen, Anadolu'ya gidildiğinde, bunun birçok örnekleri ile karşılaşılır.

Bu neden böyledir? Bu soruyu eşelediğimizde, bunun temelinde sömürü ve çıkarıcı düzeninin yatığını görürüz. Çünkü; Eger kadın eğitilirse ve erkekle bir çatı altında çalışırsa ve bunun sonucu toplumun sorunlarını temelden öğrenir ve benimserse o zaman bu çıkarıcı ve sömürücü düzenin yok olacaktır. Özellikle tarım alanında çalışan Türk kadınına bir göz atarsak şu gerçekle karşılaşırız. Tarım alanında çalışan Türk kadınının % 99 u okuma yazma bilmemektedir. Ve bunun sonucu olarak da yarattığı bütün değerlerin nimetlerinden bir avuç haramzade ve mutlu azınlık yararlanmaktadır. Yok pahasına elinden alınan bu değerlerden vurguncular elini sıcağın soğuğa sokmadan milyonlar kazanmaktadır. Bu düzene dur demenin zamanı çoktan gelmiş ve geçmektedir.

Sanayi işkolunda çalışan Türk kadını bir çok imkânlara sahiptir. Tarım alanında çalışan kadınlarımızla bir kıyaslama yapıldığında aralarında şu farklılıkları görürüz:

Sanayi işkolunda çalışan kadınlarımız;

- 1 — Sorunlarını çözümlenmek için örgütlenebilmişlerdir.
- 2 — % 90 oranında okuma yazma bilmekte-dirler.
- 3 — Çalışma sürelerini kısmen de olsa düzenleyebilmişlerdir.
- 4 — Yobazca düşüncelerin etkisinden kendilerini kurtarabilmişlerdir.
- 5 — Sosyal sorunlarını çözümlenebilmek için, işbirliği yapmasını bilmişlerdir.

Bu imkânlara sahip olunmasına rağmen, düzenin bozukluğu ve mutlu azınlığın yararına çıkan kanunlar yüzünden tüm çalışanlar gibi çalışan Türk kadınları da ezilmekte ve sömürülmektedir.

Bütün çalışan kadınların sorunlarına eğilenebilmesi için, mutlak surette bağlı bulunduğumuz örgüt içinde, bir Kadınlar Kolu kurulması gerekmektedir.

Çalışan Türk kadınlarının bir temsilcisi olarak yapılacak bir yönetmelikle kadınlar kolunun kurulup, çalışmaya başlaması en büyük dileğimizdir. Bunun kurulacağına şimdiden inanarak kurulacak olan Kadınlar Kolumuzun çalışan Türk Kadınlarına yararlı olmasını diler, saygılar sunarım.

PROLETER TÜRKÜLERİ

(Şiirler, yakında çıkıyor.)

BİR EMEKÇİNİN SAHİPSİZ MEKTUBU

Mektubuma, sahipsiz mektup diye başlıyorum mektupta isim vermek niyetinde değilim çünkü: gazetenizde bu mektupta ismim geçtiği an, işçiyi kölesi kabul eden patronun, işime son vermesinden korkuyorum. Sadece gazetenizin bütün sa yılarımı takip eden bir işçiyim.

Aşağıda anlatacağım yürekler parçalayıcı hadiseyi gazetenizin bir köşesinde neşrederek bütün işçi vatandaşlara duyurup, başkalarının köleliğini yapan, uşakların, yanlarında köle taşıyamayacaklarını, bir gün bir elin öptüğü eli kemik zannederek hırlamaya çalışan işçi düşmanlarına bir tokat atarak dur bakalım diyebileceğini bildirirseniz beni çok memnun edersiniz.

İstanbul'un tanınmış ve büyük bir şirketinde (özel teşebbüs) çalışmaktayım. Bu şirket kendine bir de Çelik-İş diye bir sendikacık satın almış ve zavallı işçiyi işçilikten bıktırıp körü körtüne hizmete zorluyorlar.

Bundan birkaç gün önce aynı kısımda çalıştığımız arkadaşla, şefimiz olacak sözde mühendis arasında bir izin hadisesi geçti, arkadaşına memleketten (babam çok ağır hasta acele gel) diye haber geliyor, arkadaş gideceği günü kararlaştırıyor. İki gün önceden şefine gidip durumu izah ederek bir gün izin istiyor, şef kabul etmiyor. Arkadaş ne yapacağını şaşırıyor sadece, ah işçilik diyor ağlıyor. Bizim zorumuzla satılık malın tezgâhtarına, yani sendika temsilcisine gidip durumu izah ediyor, izin verilerse verirler, vermezlerse beni işimden edecekler diyor. Temsilci de ona kanundan bahsedip, aman kardeşim böyle yaparsan âmire itaatsizlikten seni işten atarlar, hiç tazminat ta vermezler deyip sanki işçinin müdafii değil de mühendisin müdafii gibi kısa kesiyor ve birşey yapamayacağını söylüyor. Arkadaş burada da bir ümit kapısı bulamayınca bir gün istirahat alarak işimi hallediyim diye doktora gidiyor. Oradan da bir netice alamayınca son şansını yine şefe çıkmakta deniyor. İzin kâğıdını alıp şefin masasının üstüne bırakıyor ve mutlaka gitmesi icabettiğini, kendisini, bir âmir olarak tanıyıp prestijinin sarılsamaması için bu izin kâğıdını kendisine imzalamak üzere getirdiğini imzalamasa bile gideceğini söylüyor. Şef gideceğin otobüs bileti döndüğünde bana göstereceksin, benim annem de hasta, onu yatağa bırakıp geldim her şeyden

önce işçisin, işçiliğini bil işinin en ön plânda geldiğini unutma deyip bir güzel bağırıktan sonra izin kâğıdını imzalıyor. Arkadaş o akşam taksi tutup memleketine gidiyor ve babasını hakikaten çok ağır hasta buluyor, sarmaş dolaş göz yaşları arasında hiç beklemeden babasını kucaklayıp taksiye bindiriyor. Tekrar geri İstanbula geliyor. İstanbulda o doktordan o doktora o eczaneden öbür eczaneye, sonra babasının başucunda oturup sabah bekliyor. Sabah olunca babasını ağır hasta olarak yatağa bırakıp işe geliyor, gözleri yaşlı, göz kapakları şişmiş, boynu bükük dudakları arasında hep aynı kelimeyi mırıldanıyor: ah işçilik, ah işçilik diyor. Bir ara yanına şef geliyor, ne oldu, baban nasıl İstanbula getirdin mi? diyor. Arkadaş durumu anlatıyor belki insafa gelir de, bana birgün daha izin verir gider babamın son dakikalarında başucun-

da otururum veya beni teselli eder düşüncesiyle ezilip büzüliyor ne gezer teselli bekleyen merhamet bekleyen arkadaş sahtekârlıkla itham ediliyor. Mühendis beyefendi bir dedektif gibi onu sorguya çekiyor, arada bir kelime oyunu yapıp, ona, halbuki ben seni İstanbulda gezerken gördüm diyor.

Bu hadiseler böyle devam ederken ben ağlamamak için kendimi zor tutup, bir taraftan da demek insanlar bu kadar nankör olabiliyor, demek köpekler de sahibini ısırabiliyor, bu hal böyle ne zamana kadar devam edecek? Bu nankör insanlar memleketin temelini işçilerin omuzunda durduğunu, bu yükü kaldıramaz bir hale geldiğinde bu memleketin kökünden yıkılacağını, işçi olmasa mühendisin de patronunun da, müdürünün de geçim sıkıntısı içerisinde kıvrınacaklarını ne zaman takdir edecekler?

BİR EMEKÇİ

İHANET ÖYKÜSÜ

MEHMET ARDIÇ

Aralık duran kapıdan başını uzatıp avukat yok mu diye sordu. Şimdi gelir cevabını alınca sendelercesine içeri daldı.

Karşındaki koltuğa oturduğu zaman yüzü sapsarı, kaşları çatılmıştı; sigarasını yakarken yan gözle de beni baştan aşağı bir süzdü.

Bir daha görmek istemezcesine başını sertçe çevirdi, beni tanıyordum, ben de onu. Fakat bana kızmıştı, ikimizden başka kimse yoktu, ikimiz de aynı avukatı bekliyorduk.

Avukat benim arkadaşım- dı. Onun ne için beklediğini bilmiyordum, elimdeki gazeteyi sağa sola çevirdikçe çıkardığı seslerden nefret ediyordu. Bunu bana anlatabilmek için hışımla sigara yakıyordu. Ve ara sıra camdan dışarı bırakıp yuh be dercesine elini sallıyordu.

Bir ara saatine baktı, pardesüsünü koluna alıp kapıya doğru yürüdü, gidecek sanmıştım. Fakat aniden geri döndü, pardesüsünü portmantoya astı, bir sigara daha yakıp camdan tekrar dışarı baktı. Nerde kaldı yahu bu avukat, işe geç kalacağım diye cama doğru adeta haykırdı.

İşçi olduğunu anlamıştım. Çok sıkıldınız, gazete okumaz mısınız? diye lâf attım.

O yüzünü camdan çevirmiş elimdeki gazete ve bana sert sert bakıyordu.

— Sendika gazetesi, diye ilâve ettim, sertçe.

— Görüyorum, dedi ve siz sendikacı mısınız diye sordu. Evvelâ işçi olduğumu söyledim, biraz yumuşa-

maştı, buyurun diyerek gazeteyi uzattım; o halâ elimdeki gazeteye bakıyordu. Birden gazeteyi aldı ve sol baştaki armaya dikkatle bakmaya koyuldu.

Yüzündeki sert ifade gitmiş yerine pırl pırl pırl bir aydınlık gelmişti. Karşındaki koltuğa bu defa gü-lerek oturdu. Sizi Türk-İş'ten sanmıştım diye lâfa başladı:

Büyük ihanet içindeler di-yordu, halimi hatırlımı ve bu gazetenin kendisine devamlı gelmesinin mümkün olup olmadığını sorduktan sonra devam etti. Partiler üstü politika diye bir dümen tutturmuşlar.. halbuki kendileri AP den milletvekili olabilmek için AP nin ambleminden de çok hızlı yarış et-mektedirler, dedi.

Sigarasından bir nefes daha çekti, yüzüne bakarak bana hal gibi ihanet derler kardeşim. Hiç olur mu işçi ile patron aynı partiden milletvekili?.. 1965 seçimlerinde aldandık, fakat 1969 da yağ-ma yok. Benden oy yerine nah alırlar.. Öfkeden yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

Yüzündeki ifadeyi sertleştirerek devam etti. Şu Türk İş denilen müsibetten henüz ben de ayrılamadım. Çünkü üyesi bulunduğum sendikada satılmışlar çoğunlukta. Fakat ben ve benim gibi düşünenler boş durmuyoruz. Devamlı olarak henüz bilinçlenmemiş işçi kardeşlerimize bunların ihanetlerini anlatıyoruz. Deyip adeta bana da çıkırcasına olmaz beyim olmaz. yalnız **Sonu sayfa 1 de)**

Türkiye Maden-iş Sendikası XVIII. Kurultayı olgun geçti

(Başı Sayfa 1 de)

şantınızı karşılaştırırsanız, şimdiki yaşantınızın daha güçleştiğini görürsünüz. Demek ki düzen halktan yana değilse ne kadar zam alınsa fakir halkın işçinin köylünün yaşantısında ancak geriye doğru bir değişiklik olur.

Öyle ise sendikacılık zam almak değil düzeni değiştirip işçilerin yararına bir düzenin gelmesi yolunda çaba sarfetmektir. Hakiki işçi örgütü sınıf mücadelesini yapan örgüttür. Sınıf mücadelesi yok diyenlere, sınıf var mı yok mu? demeli, bakalım yok diyebilecekler mi? Elbette var diyebilecekler. Sınıf var ama mücadelesini yapmayacak, biz sömürmeye devam edeceksiniz, demektir.

Bir ülkede ne kadar mükemmel Anayasa yapılırsa yapılsın, ne kadar demokratik ve sosyal adalete uygun yasalar bulunursa bulunsun bir hukukçu olarak söylüyorum, hukuk, idareyi elinde bulunduranların yararına çalışır. Öyle ise yaşamak için emeğin değerini almak için, ezilmekten ve horlanmaktan kurtulmak için mutlaka sınıfın mücadelesini yapmak gerekir. Sendikalar daha çok bu yolda çalışmalı ve ağırlıklarını bu noktaya yığmalıdırlar.

Bu sınıf mücadelesi çok çetin olacaktır. Belki hapsedilecek, belki dövülecek, belki işinizden atılacak hatta belki yabancı emperyalistlerle birleşen yerli emek sömürücüleri tarafından öldürüleceksiniz. Bütün bunlara göğüs germek ve yılmamak ancak sizin ve sizin sınıfınızı kurtarabilir. Yoksa sizler ve sizlerle birlikte sizden doğanlar ilelebet sömürülmekten ve sefaletten kurtulamazsınız.

Bu gerçekleri bilen ve bu yolda hareket eden sendikalar pek azdır. Bu işin bilincine varmış ve geleceğe emin adımlarla yürüten Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) ve Maden İş Sendikası buldum. Türk işçisi ancak bunların gittiği yolda hedeflerine varabilirler» demiştir.

İLHAN SELÇUK

«Bir kelimeyi ben çok severim, o da DEVRİM» diye sözlerine başlayan İlhan Selçuk, «Sendikalar işçiye sınıf şuurunu öğretmek için çalışmalarını önermiş ve yalnız ücret almayı düşünen, meselenin temelinde inmeden meseleleri yalnız kendi çıkarı yönünden düşünen, sınıfına ve memlekete ihanet ediyor» dedikten sonra

Singer grevine değinen konuşmacı, bu grevde Türk halkına çok görev düştüğünü söylemiş yabancı firma mamullerini almamayı salık vermiştir.

Bundan sonra mali yönden aile ile devletin benzerliğini göstererek halk yararına yatırımın nasıl olabileceğini izahını yapıp, plânın da halkın yararına dönük olması için sosyalist iktidarların iş başında bulunması gerektiğini anlatmış ve «sosyalist iktidarlarda herkes istediği şeyi yiyemiyor» diyenler sofraları zengin olanlardır. Evet onların sofrası zengin olmayacak ve her istedikleri bulunmayacak ama, et yüzü görmeyenler de et yiyecek, yani herkes et yeme imkânını bulacaktır. Onlar hor gördükleri insanlara tepeden bakamayacakları ve aynı şartlarla beslenecekleri için sosyalist iktidar istemezler.

Tarih boyunca milli menfaatlerin karşısına dikilen bunlar, yurdun özgürlüğünü çıkarlarına değişen bunlar, dedikten sonra istiklâl harbine girmeden önce de bunlar Amerikan mandasına girelim, demişler ve Mustafa Kemal'e arkadaşlarının karşısına dikilmişlerdi. Mustafa Kemal ve arkadaşları ağır bastığı için istiklâl harbine girdik ve milyonlarca insan öldü ama düşmanları kovup özgürlüğümüze kavuştuk.

Eğer o kadar insan ölmese ve harbe değil Amerikan mandasına girse idik ne olurdu? O zaman başımızda Amerikan uşağı ile bir uydu Başvekil bulunurdu. O zaman bizim petrolerimizi Amerikalılar işletirdi. Generallerimize Natodan bir general emir ve direktif verebilirdi. Yine o zaman yurdumuzun birçok toprakları üs tesis bahanesiyle Amerikalılar tarafından parsellenip işgal edilebilirdi. Yine o zaman mazallah canları kadın isteyen 6. filodaki Amerikalılar kadınlarımıza saldırabilir ve bayrağımızı yırtabilirlerdi. Ama istiklâl harbinde ölen milyonlarca insan ölmez kimse dul, kimse evlatsız ve kimse yetim kalmazdı» diyerek sözlerini bitirmiştir.

İlhan Selçuktan sonra T.M.T.F. ikinci başkanı Faruk Yalnız, fikir ve beyin sömürsünden bahsetmiş ve kendi köyünde genç ve körpe yavrular kıyamaktan ötürken, Amerikada füze yaktıkları yapan Türk'ün ve Türk ilim adamlarının bulunması yürekler acıdır. Demıştır.

İleri Türk kadınlar derneği başkanı Beria Onger de çalışan Türk kadınlarının sosyal ve

ekonomik sıkıntılarını dile getirmiş, sonuç olarak kadın işçilerimizin mutlaka sendikalarda ve kendilerinden yana olan bir siyasi örgütle sınıf mücadelesine katılmalarıdır demiştir.

Daha sonra Yunanlı, Lübnanlı Hollandalı sendikacılarla İMF Genel Sekreteri; Rıza Kuas, Ahmet Alpdündar gibi misafirler birer konuşma yapmışlar heyecanlı geçen kongreyi izlemişlerdir.

Dördüncü gün seçimlere geçilmiş, Genel Başkanlığa Kemal Türkler, Başkan vekilliklerine Hilmi Güner, Şinasi Kaya ve Cavit Şarman, Genel Sekreterliğe de Ruhi Yümlü seçilmişlerdir.

JOHNSON'A HAKARET Mİ?

(Başı Sayfa 1 de)

bayraklarını dalgalandırarak hükümlerimize gölge düşüren bir devlettir. Yani kelimenin tam anlamı ile dost maskeli düşmandır. Amerikan askerleri, Türk topraklarında Türk yöneticilerin haberi olmadan her istediklerini yapmaktadırlar. Bize askeri yardım altında verdiklerini kendilerinin haberi olmadan hiç kimseye karşı kullandırmamaktadırlar. Eğitimimizin içine girip bizi bu alanda da kısıkları arasına alıp ulusal eğitim ilkerimizi dejenere etmek istemektedirler. Geri bir tarım ülkesi olarak kalabilmemizi sağlamak için türlü oyunların içine girmektedirler. Hemen bütün Bakanlıklarımıza müşavir adı altında soktukları ajanlar aracılığı ile devletimizin yapmak için teşebbüse geçtiği her şeyi daha başlangıcında haber almakta, kendi ulusal çıkarlarına uygun olmayanları daha başlangıç döneminde iken engellemeye çalışmaktadırlar.

Bütün bunlar ve bunlara eklenecek bir sürü ey-lemelerle ulusal onurumuza dokunan bu, sözde dost devletin topraklarımızdan çekilip gitmesini stemek her Türk ulusçusunun görevidir. Onlarla çıkarlarını birleştiren, tabiidir ki onlardan yana olacaktır. Onlardan yana olanlar ise Türkiyeden ve Türk halkından yana değildirler. Boşuna çabalamasınlar, bunu halk hızla öğreniyor.

Silâhlı emperyalistleri ülkesinden kovmasını başaran Türk halkı, köpekli emperyalistleri de yurdundan çıkarmasını bilecektir.

İHANET ÖYKÜSÜ

(Başarafa S. 3 de)

sendikalar ile meselelerimiz kökünden hallolunmazki, Sendikalar eğer satılmışlarsa, yalnız üyelerine menfaat sağlayabilirler. Hal buki bu milletin bütün menfaatlerini koruyabilmek için işçisi, köylüsü ve bütün emeği ile çalışanlar bir örgütte toplanmalıdırlar.

Ve meclise kendi içlerinden yetiştirdikleri halk çocuklarını göndermelidirler. İşte o zaman kanunlar bizden yana çıkar ve bu sömürü düzeni son bulur. Yok-

sa geçen devre olduğu gibi, yine partilerüstü politika dalaverelerine inanıp Türk İş'den üç beş miğdeciyi milletvekili yaparsak yine ihanetler devam eder.

Tekrar saatine baktı; avukatta gelmedi, işe geç kalmayayım diyerek kalktı paradesüsünü alarak, Sendika gazetesini kendi adresine göndermemi bir daha hatırlatıp kapıya doğru yürüdü.

Kapıyı kapatırken sesi duyuluyordu:

— İhanet kardeşim diyor-du, büyük ihanet.

Başyazı

(Başarafa S. 1 de)

yük etkisi bulunan piyasayı kontrol ederek sözleşmeyle alınan, piyasa zamlarıyla bir anda sıfıra düşürmemektir.

İşçilerin ekonomik durumlarını düzeltmek ise, daha geniş anlamı bir konu olup işçi ücretlerini günün koşullarına göre yükseltmek, yaşayış düzeylerini geliştirerek mutluluk kazandırmaktır. Bu iş daha da çok bilinç isteyen bir iştir, işçilerin sömürülmesine her devirde karşı çıkabilecek yetenekli yöneticilerle ve örgütlerinin uzman kadrolarının varlığıyla gerçek hedefine ulaşır. Onun için yöneticilerin yalnızca iyi niyetli insanlar olması da yetmez. İyi niyetli olur, yetersiz-

dir, iyi insandır bazı güçlere karşı duramaz bu bakımdan işçilerin dikkatli olacağı bir hususta, uzman kadroları güçlü olan ve yetenekli yöneticilere sahip örgütlerde toplanmaktadır.

Mahalli sendikalar güçlü uzmanlardan yoksun olup işçi haklarını yeteri değin korumak ve düzeltmekten her zaman uzak kalmışlar ve kalacaklardır. İşçi örgütlerinde bir sürü daireler vardır. (Toplu sözleşme, araştırma, sosyal işler vb. gibi) bu dairelerin başkanları da vardır bu varlıkların yanında olmayan tek şeyde çalışmadır. Böyle bir örgütün üyeleriyseniz gidip kontrol ediniz, bu dairelerin dosyaları ve defterlerinde çalışmayla ilgili tek satıra rastlamazsınız.

Ashında işçilerin ekonomik durumlarını düzeltmek için toplu sözleşmelerden evvel daha önce yapılan sözleşmeyle, yeni yapılacak sözleşme arasında geçen süreye ait ekonomik ve sosyal değişiklikler ilgili daire uzmanlarınca istatistik bilgileri kapsayan dokümanlar çok çok önemli ve gereklidir.

Bazı uzmanların incelemelerine göz attığımızda bu konunun önemi daha çok anlaşılır «İstanbul geçinme endeksi 1953 yılı 100 kabul edildiğine göre 1967 haziran ayı 343 puvana yükselmiştir. 1966 Haziranında bu rakam 291 idi. Böyle bir yılda fiat artışı yüzde 17,9 u bulmuştur.» 1967 Ocak ve şubat aylarında bazı kamu birikimi ve tekel mamullerinin fiyatları artırılmıştır. Bunun etkileri de şöylece belirtilerek «Bu operasyon ile bazı temel maddelerin fiyatları % 10 - 20 arasında yükselmiştir. Bunun genel dengede şimdiden % 7,8 nisbetinde bir fiat artışına yol açacağı anlaşılmaktadır» denilmektedir.

Toplu sözleşme süreleri yakında bitecek olan sendikalar, yalnızca bu bilgilerin ışığı altında işçilerin ekonomik durumlarını düzeltilebilmek için yeni yapacakları sözleşmelerde işçi ücretlerine en az % 20 artış sağlamalıdırlar. Son sözleşme süreleri ikişer yıllık olduğundan bu % 20 artış bile yetersizdir. Bunun altında bir artışa razı olan sendika toplu sözleşmenin temel anlamına göre sözleşme yapmış sayılmaz. Ancak işçiyi işverene satmış işçiyi aldatmış sayılır. Bu değerlendirmeye göre dikkatli olalım ve işverene satılmış ya da aldatılmış insanlar durumuna düşmeyelim.

SENDİKA — Fikir ve Sanat Gazetesi

Sabibi : Türkiye Maden - İş Sendikası 8. Bölge Temsilciliği adına : İsmet Ercan

Bu sayıda sorumlu yönetmen: Remzi İnanç

Yönetim Yeri : Hürriyet Caddesi, No: 86, Maden - İş Sendikası, Karabük

Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. Ankara